

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izda se razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

S kongresa Jugoslovanske nacionalne stranke (Nadaljevanje smernic njenega programa)

V soboto smo na uvodnem mestu objavili prvi del programa „Jugoslovanske nacionalne stranke“, ki govori o narodnem edinstvu in temu načelu odgovarjajoči ureditvi naše nacionalne države Jugoslavije. Danes nadaljujemo načela programa v onem delu, ki govori o veri, narodnih manjšinah, mednarodni, t. j. zunanji politiki, narodni prosveti, društvi in sličnih ustanovah. Po tem programu mora biti s voboda vere in vesti zanjena vsakomur in od vsakogar spoštovana. Vse priznane veroizpovedi morajo uživati enako moralno in materialno pomoč, enako zaščito v državi in družbi, ker odgovarja samo tako postopanje etiki naše narodne duše. Ceneč visoko moralno in etični značaj vere v narodnem življenju, mora biti verska politika države diktirana z željo po dobrih odnosih med verskimi organizacijami in državo, prav tako pa morajo biti tudi verske organizacije medsebojno v dobrih odnosih in zaradi sebe in verskega miru ne smejo dopuščati izkoriščanja in zlorabljanja vere v strankarsko-politične svrhe.

Pripadnikom narodnih manjšin priznava stranka vse pravice po mirovnih pogodbah, posebno pravico do čuvanja svojega jezika in svoje kulture, zahte vajo od njih, da kot lojalni državljani tudi oni politično sodelujejo skupno z Jugoslovani za dobrobit kraljevine Jugoslavije.

Prežet z duhom mednarodne pravice in miroljubnosti, prirojene slovanskemu plemenu, želi naš narod, nacionalno zedinjen v kraljevini Jugoslaviji, trajen mir in iskreno sodelovanje v mednarodni skupnosti. Stranka bo podpirala vsa stremjenja za omejitve oboroževanja, da se odstranijo vojne nevarnosti in obenem istočasno zjamči varnost države. Podpirala bo taka stremjenja tem lažje, ker jugoslovanska vojna sila ni zavojevni instrument, temveč samo sredstvo narodne obrambe in nacionalne vzgoje. Cilj stranke je, da na zunaj zagotovi miren razvoj vseh moralnih, kulturnih in gospodarskih sposobnosti jugoslovanskega naroda. Naloga zunanje politike Jugoslavije, ki dobiva po svoji moči in geografskem položaju vedno večji mednarodni značaj, mora biti: Čim večje sodelovanje organizacij trajnega miru in sedanjega mednarodnega reda, zasnova tega na mirovnih pogodbah in obstoječih mednarodnih sporazumih. Čvrsto

združena s svojimi zavezniki in prijatelji, mora kraljevina Jugoslavija negovati najboljše odnose in ustvarjati čim močnejše politične, gospodarske in kulturne zveze in sporazume z vsemi narodi, posebno s svojimi sosedi.

Skrb za duhovnike, moralne in telesne vrednote posameznikov in narodne celote mora biti ena glavnih nalog državne politike. Prosvetno dviganje naroda v duhu jugoslovanske ideje in v cilju izgradnje edinstvene jugoslovanske narodne kulture, se mora izvajati skupno z etičnim in fizičnim vzgajanjem, skladno in sistematično v šoli in izven nje. Narodna in državna misel, ljubezen in pripravljenost kralju in domovini mora preiti v žile in kri našega naraščaja.

Pouk mora biti državen, toda prosvetna politika mora računati z geografskim, gospodarskim in kulturnim položajem posameznih krajev, v katerih živi narod. Osnovni narodni pouk mora biti državen, splošno obvezen in brezplačen. Srednje- in visokošolska vzgoja mora poleg znanstvenih in umetniških ciljev omogočiti tudi ustvarjanje svobodnih poklicev in samostojnega delovanja. Narodu se mora omogočiti zadostno razvito praktično in strokovno šolanje, s katerimi se bavijo posamezni sloji. To pa je mogoče doseči samo z ustanavljanjem praktičnih strokovnih šol kmetijskih, obrtnih in strokovnih smeri, kakor tudi z razširjenjem gospodinskih šol za vzgajanje gospodinj.

Učiteljska morajo ustvarjati sile, ki se bodo posvetile posebno vasi, za splošno nacionalno, kulturno in gospodarsko povzdigo kmetovalcev. S strokovnimi tečaji in ljudskimi vseučilišči naj se omogoči strokovna in splošna izobrazba onih siromašnih slojev, ki ne morejo obiskovati takih zavodov. Prav zato pa je treba tudi narodnemu učitelju nuditi gmočno sigurnost in primeren moralni položaj, da bo mogel v polni meri vršiti svojo vlogo narodnega vzgojitelja in nacionalnega delavca.

Jugoslovanska nacionalna stranka bo podpirala vsa gibanja, društva in ustanove, ki goje jugoslovansko narodno in državno misel, posebno jugoslovansko Sokolstvo, ki je na vasi in v mestu prvi vzgojitelj naroda v nacionalnem in telesnem pogledu in eden prvih činitelev v moralnem, kulturnem povdigu državljanov in poleg narodne vojske najboljši učitelj narodne discipline.

BODOČA VOJNA BO V ZRAKU.

NEWYORK, 24. julija. Italijanski minister za zrakoplovstvo Italo Balbo je izrazil v svojih izjavah ameriškemu tisku trdno prepričanje, da se bo prihodnja vojna odigrala v glavnem v zraku. Vse vlade, ki jim je narodna obramba pri srcu, bi morale zato vse svoje delo in vsa sredstva osredotočiti edinole za okrepitev in izpopolnitev vojaškega letalstva.

LINDBERGH NA GRÖNLANDIJI.

NEWYORK, 24. julija. Polkovnik Lindbergh je pristal v soboto zvečer ob 19.30 na svojem preokceanskem poletu, na katerem ga spremlja tudi njegova žena, v Godhaven na Grönlandiji. Ta Lindberghov polet na Grönlandijo je namenjen v prvi vrsti iskanju primernih pristajališč za letala, ki naj bi vzdrževala stalni zračni promet med Evropo in Ameriko.

Velike spremembe v italijanski vojski

ODSTOP VOJNEGA MINISTRA GAZZERE. NOVI VOJNI MINISTER MUSSOLINI. SPREMEMBE SO V ZVEZI Z RAZOROŽITVIJO. ITALO BALBO POSTANE MARŠAL.

RIM, 24. julija. Po odstopu italijanskega vojnega ministra generala Gazzere so bile izvršene v tem resoru velike spremembe. Vojno ministrstvo je sedaj po petih letih zopet prevzel v svoje roke Mussolini, ki vodi mimo tega še predsedstvo vlade, notranje in zunanje ministrstvo ter ministrstvo za korporacije. Kakor izgleda, zaenkrat še ne bodo fuzio nirana ministrstva za vojsko, mornarico in letalstvo v eno samo ministrstvo, kakor se je to nedavno v italijanskem parlamentu govorilo. General Gazzera je bil imenovan za namestnika armadnega poveljnika in stavljen takoj na razpoložnjo. Za poveljnika armade je bil imenovan tudi sedanji minister za kolonije de Bono. V letalstvu bo sedaj uveden mimo generalnega še maršalski naslov in se trdi, da bo prvi letalski maršal v Italiji Italo Balbo. Govori se v zvezi s tem, da bo Mussolini prevzel v bližnji bodočnosti tudi še vodstvo ministerstev za mornarico, letalstvo in kolonije. Za Gazzero je odstopil tudi podtajnik v vojnem ministrstvu Manaresi, čigar mesto je zavzel dosedanj poveljnik armade v Veroni, general Balstrocchi, ki je že prisegel.

Listi pripisujejo tem spremembam velik pomen, zlasti v sedanjem trenutku, ko se bo reševalo vprašanje splošne redukcije oborožitve. „Giornale d'Italia“ naglašja, da je Mussolini predinstiniran

za vojnega ministra. Kot voditelj fašizma, predsednik vlade in predsednik vrhovnega odbora za državno obrambo je moral prevzeti tudi vodstvo vojnega ministrstva, da se na ta način harmonizira funkcija vseh ministrskih resorjev državne obrambe. Za ta položaj je popolnoma pripravljen; njegov politični genij je tako vsestranski, da mu poznavanje psihologije mas daje možnost stati na čelu vojske v miru in v vojni. Kot predsednik vrhovnega odbora za državno obrambo je često pokazal veliko poznavanje vojaških vprašanj, kar so uvideli in priznali vsi generali, admirali in vojaški strokovnjaki.

RIM, 24. julija. Diplomatski poročevalec „Tempsa“ skuša obrazložiti vzroke, ki so privedli do demisije italijanskega vojnega ministra in prevzema tega resora po ministrskem predsedniku Mussoliniju. V tej zvezi naglašja, da so z ozirom na bližajoče zaključke predvidene velike spremembe pri vseh vojskah Evrope, zaradi česar je smatral Mussolini kot potrebno, da že sedaj prevzame v svoje roke vodstvo italijanske vojske. Ker bo uveden v italijanski vojski zopet čin maršala, bo minister za letalstvo Italo Balbo najbrže takoj po svoji vrnitvi iz Amerike imenovan za maršala, obenem pa tudi za šefa generalnega štaba.

Francija podpiše vzhodni pakt

USPEHI HENDERSONOVEGA POSREDOVANJA. — PAUL-BONCOUR SE TRUDI, DA BI PAKT PODPISALE VSE DRŽAVE EVROPE.

PARIZ, 24. julija. Pred svojim odhodom v London je imel Artur Henderson tri ure trajajoč razgovor s francoskim zunanjim ministrom Paul-Boncourjem. Tej konferenci je prisostvoval tudi glavni poročevalec na razorožitveni konferenci Politis. S francoske strani se doznava, da bi mogel doseči Henderson v vprašanju kontrole oborožitve in definicije napadalca prav lepe uspehe, ki bi mu dali upati na sporazum v razorožitvenem vprašanju, če si ne bi bili francoska in nemška teza slej ko prej tako zelo nasprotujoči. V septembru se bo do zopet pričela diplomatska pogajanja o tem problemu in bo sklical Hen-

derson okrog 20. septembra, kratko pred pričetkom splošnega dela, sestanek urada konference. Na sobotnem sestanku je bil po dolgotrajnem razgovoru dosežen še sklep, da tudi Francija pristopi k protokolu o definiciji napadalca, podpisanemu v Londonu. Čeprav v Franciji ni bilo slišati nobenega ugovora proti temu protokolu, smatra Paul-Boncour, da ne bo omejenega protokola, ki se tiče le vzhodno evropskih držav, podpisala nobena zahodno evropska država. Paul-Boncour se trudi, da bi dosegel to, da bi sprejele besedilo londonskega protokola vse evropske države in ga tako napravile za evropski protokol.

BALBO SE VRAČA.

NEWYORK, 24. julija. Balbova preokceanska eskadrila je startala davi v Newyorku k neposrednemu poletu v Shoal Harbour na Novi Fundlandiji, od koder bo nato preletela Atlantski ocean in pristala v Valenciji na Islandiji ali pa bo letela preko Azorskih otokov in bo pristala v Lisabonu.

NOV POLET V STRATOSFERO.

CHICAGO, 23. julija. Brat znanega stratosfernega letalca James Piccard je zaradi vremenskih neprilic odložil start svojega poleta v stratosfero na jutri, ko je napovedano ugodnejše vreme. Spremljal ga bo v zračne višave ameriški letalski častnik Seattle kot pilot tega svojevrstnega zrakoplova.

ŠIRITE „VEČERNIK“

Konec demokracije v nemški vojski

BERLIN, 24. julija. Hitler in vojni minister general Blomberg sta podpisala novo k zakon o državni branbi, ki odpravlja vso dosedanje demokracijo v vojski in prepoveduje uporabo oborožene sile deželam, razen v primeru resne nevarnosti. Hitlerjevi napadalni oddelki se podrejo vojaški disciplini in sodišču.

KONEC HITLERJEVSKEGA TISKA V AVSTRIJI.

DUNAJ, 24. julija. Včeraj so prenehali na Dunaju izhajati vsi narodno-socialistični listi, med drugimi „Kampf ruf“, „Neue Abendzeitung“, „Dötz“, „Kleine Tagespost“ in „Neue Wiener Tageszeitung“, ki jo je šele pred nekaj tedni pričel izdajati bivši državni poslanec Karl Hermann Wolf. Mimo tega je bilo ustavljenih tudi kakih deset manjših tednikov. Tudi vsa komunistična glasila so izšla včeraj zadnjič.

Dnevne vesti

Slepar velikega stila in njegova družba

Odpušteni poštni uradnik kot prodajalec »kokaina« in slepar

Že od preteklega jeseni se je šušljalo po Mariboru o tajni tihotapski družbi, ki je preskrbovala raznim kokainomanom, ki so zapadli v kremplje tega belega demona, usodni strup. Za zadevo so se pričele intenzivno zanimati takoj tudi carinske, finančne in policijske oblasti. Ves trud javnih organov pa je bil tako dolgo zaman, dokler ni dosegla predznost zločinskih tipov svojega viška in se je pričela odvijati nit tega zamotanega zločinskega klobčiča.

Nekega popoldneva v letošnjem februarju je prišel v Koširjevo gostilno na Meljski cesti neki mlajši možki, elegantno oblečen in pretirano finih manir, ki je naročil pijačo in se pričel prav priateljsko razgovarjati z natakarijo Marijo D. Predstavil se ji je kot Josip Štern in ji pričel pripovedovati, da ima v bližini neko nujno plačilo, da pa nima pri sebi dovolj denarja. Prosil jo je naj mu posodi 1.000 Din, za katere ji je ponudil v zastavo zavitek, na katerem je bila prilepljena etiketa z besedilom: »1 kg Kokain Mur«. Natakarija je nekaj časa oklevala, med tem pa je prišel v gostilno njen zna nec bivši drogerijski praktikant pri neki tukajšnji veldrogeriji, 50-letni Josip P., ki se je prijateljsko pozdravil s Šternom in prisedel k njegovi mizi. Natakarija je nekoliko pozneje poklicala P.-a v stransko sobo in ga vprašala, če pozna Šterna. Ko ji je P. to potrdil, češ, da je Štern poštni uradnik, je natakarija vzela omenjeni zavitek in izročila Šternu 1000 Din.

Ker Šterna s tisočakom več tednov ni hotelo biti na spregled, je natakarija odprla zavoj in ugotovila, da je bila neusmiljeno potegnjena. V zavoju je bila namreč navadna — soda bikarbena.

Zadeva je prišla na uho policiji, ki je uvedla obširno preiskavo in ugotovila sleparskega neznanca v osebi 30letnega odpuščenega poštnega pripravnika Borisa S., ki se je preživljal izključno samo s sleparijami in drugimi nepoštenimi posli. Pri svojih sleparskih akcijah se je posluževal raznih izmišljenih imen, med drugimi je nastopal kot Štern, Lipnik, Majer itd. Okrog sebe je zbral S. večjo družbo, ki mu je pomagala pri slepariji nju lahkovernih ljudi. Da bi mogel delovati bolj skrito, si je S. najel stanovanje v neki vili v Mejni ulici št. 39 na Pobrežju. Tamkaj so mu pomagali delati

zavitke z dozdevnim kokainom tudi še omenjeni laborant Josip P., 23-letni bivši trgovec Ernest T. iz Mlinske ulice, dalje neki D. in pa 34-letni brezposelni plesarski pomočnik Herman Z.

K vodji te zločinske tolpe Borisu S., ki je oženjen, je prišla letos pomladi znana tihotapka Ivanka R. iz Idrije in plačala za zavitek pol kilograma »kokaina« 3.000 lir. Dozdevni »kokain« je pretihotapila čez državno mejo v Italijo, kjer je šele uvidela, da je bila temeljito osleparjena. Nadaljnje policijske poizvedbe so dognale, da sta prodala Boris S. in prej omenjeni njegov pomočnik D. dvema Francozinjama 29. decembra 1932. v neki sobi hotela »Mariborski dvor« dva kilograma kokaina-sode bikarbene, katero sta plačali Francozinji v francoskih frankih, in sicer v vrednosti 48.000 Din.

Četrty pomočnik Herman Z. je prišel v letošnjem februarju nekega dne k avtoizvoščku Karlu B. in ga naprosil za posojilo 100 Din. V zastavo mu je izročil zavitek z etiketo »pol kg kokaina«, lepo povezan z zlato vrvice in opremljen s svinčeno ploombo. Dejal mu je, da je kokain vreden 5.000 Din. Čez dva dni je prišel zopet B.-u in prejel od njega še novih 200 Din. S tem denarjem je odšel v Št. Ilj, kjer je poprosil za gostoljubnost pri tamkajšnjem posestniku Schollu in družbi z nekim neznancem. Scholl ju je bogato pogostil, v zahvalo mu je pa Z. izmaknil iz suknjiča na hodniku zlato uro in zlato verižico. S plenom je pobegnil v Nemško Avstrijo, kjer je bil zaradi neke tatvine aretiran in po odsluženih kazni pretekli teden poslan po odgonu v Maribor. Tukajšnja policija sumi, da ima Z. na vesti še več drugih tatvin in vlomov.

Ko je policija zbrala obširen dokazni material, je hotela glavnega krivca Borisa S. aretirati, bila pa je že prepozna, ker je S. zaslužil nevarnost in odpotoval z ženo vred na Sušak, kamor je poslal pod izmišljenim imenom Lipnik tudi svoje pohištvo. Ko se je policija obrnila na oblasti na Sušaku, da bi prijela S.-a, je izvedela, da je tudi še tankaj odnesel pete in se baje potika s svojimi zavitki kokaina neke po srednji Dalmaciji.

Policija je te dni zaključila dolgotrajne poizvedbe in je celoten akt, ki gre že v kilograme, izročila z zadevno ovadbo vred državnemu tožilstvu v Mariboru.

Novi mariborski škof dr. Ivan Tomažič bo prevzel 1. avgusta svoje škofovske posle. Sedež lavantinskih škofov pa bo zasedel na svečan način na praznik 15. avgusta v tukajšnji stolnici.

Iz učiteljske službe. Napredovala je iz 6. v 5. položajno skupino učiteljica ga. Marija Frakševa-Labeševa v Mariboru.

† Jožefa Cesarec. V soboto 22. t. m. je ob ¾ na 2. uro umrla Jožefa Cesarecova rojena Pogačnikova, ki je letos februarja dosegla 70 let. Te narodne žene se moramo ob tej priliki spomniti vsi stari Mariborčani iz predvojne in medvojne dobe, ko so bile narodne, zavedne družine v Mariboru zelo redke. Ena tistih redkih narodnih žen je bila tudi umrla, pri kateri so imeli zatočišče vsi slovenski dijaki, ki so iskali stike s slov. družinami. Za svoje narodno prepričanje je tudi trpela, ko so jo leta 1914 takoj po proslavljeni srebrni poroki zaprili radi veleizdaje in ji je nemški policijski komisar Niessner na marib. magistratu izjavil, ko ga je vprašala, zakaj so jo zaprili, da ima srbofilsko fiziognomijo. Radi te srbofilske fiziognomije in drugih narodnih grehov, — bila je pač navdušena Slovenka, — je bila v Gradcu obsojena na 6 mesecev težke ječe, katero je prestala med najhujšimi zločinci, ki jih je Avstrija premogla. To jo je seveda živčno ugonobilo in je od tistih časov mnogo trpela na svojem zdravju ter jo je sedaj končno rešila tega trpljenja smrt. Rodbini Cesarecovi, posebno pa možu Jožefu Cesarecu, izrekamo ob tej priliki iskreno sožalje!

Anton Likozar umrl. V soboto popoldne je po daljši bolezni umrl v Ljubljani splošno znani in spoštovani ljub-

ljanski občinski svetnik, vzgledni narodni in prosvetni delavec ter nadučitelj v pokouju g. Anton Likozar, star 76 let. Pokojnik, ki je bil znan kot odlični šolnik se je mnogo udeleževal v javnem življenju, v katerem je nastopal vedno kot odločen in kremenit narodnjak in naprednjak. V ljubljanskem občinskem svetu je deloval od 1908. dalje, nekaj časa pa je bil tudi gerent ljubljanske mestne občine. Bodi ohranjen vzornemu javnemu delavcu časten spomin!

Smrt na cesti. Na Koroški cesti se je sinoči ob 20.45 nenadoma zgrudil nezavesten na tla bivši poslovodja g. Franc Drčar z Meljske ceste. Na pomoč so bili poklicani reševalci, ki pa niso mogli nič pomagati, ker je bil Drčar že mrtev. Zadel ga je srčna kap. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico na Pobrežje, kjer bo pogreb jutri ob pol 17. uri.

Iz okrožnega tajništva JNS. Jutri, 25. t. m. ob 20. uri bo v restavracijskih prostorih Narodnega doma seja celokupnega prireditvenega odbora za prireditev velikega manifestacijskega shoda Jugoslovanske nacionalne stranke dne 25. avgusta v Mariboru. Vsi člani odbora naj se seje gotovo udeležijo.

Oddaja lokala. Dne 29. julija ob 11. uri popoldne bo licitacija šupe v Dravski vojašnici, Vojašniški trg 2, v svrhu oddaje v zakup. Kavcija se položi pri blagajni 45. p. polka v 4-kratnem iznosu mesečne najemnine. Pogoji in ostali detajlni podatki se dobijo pri mariborski garnizijski upravi.

Nočno lekarniško službo v Mariboru ima v tekočem tednu do vključno 30. tm. Maverjeva lekarna »Pri Zamočcu« v Gosposki ulici.

Kino Union. Danes zadnjič eksotični vefilm »Maradu«. Od jutri, torka dalje velika opereta »Don Juani garnizije« z Marto Eggertovo, Georgom Aleksandrom, Marijo Paudrjevo, Ernestom Verebesom in Feliksom Bressartom.

Grajski kino. Danes nepreklicno zadnjič najboljša in najveselejša zvočna opereta »Grofica Marica«. Jutri v torek »Kraljica srca«. Gita Alpar, Maks Hansen v glavni vlogi. Pride najboljši Tauherjev film »Melodija ljubezni«.

Določba glede prodaje tujih valut. Finančni minister je izdal odredbo, po kateri smejo pooblaščenec banke prodajati tuja plačilna sredstva na podlagi vidiranih potnih listov našim državljanom in tujcem, ki bivajo stalno v naši državi. Menjalci valut smejo izdajati tudi plačilna sredstva potnikom na podlagi vizumov, izdanih za Albanijo, Avstrijo, Bolgarsko, Češkoslovaško, Grčijo, Italijo, Madžarsko in Romunijo v zneskih do 3.000 Din, na podlagi vizumov za vse ostale države pa v zneskih do 5.000 Din, ne glede na to, ali potuje potnik v eno ali več držav.

Zverinski uboj ob državni meji. Mariborska policija je bila včeraj obveščena, da je zagrešil neki ruski begunec v neki vasi onstran državne meje pri Plaču krvav zločin. Pred nekaj dnevi je prišel omenjeni Rus k nekemu posestniku prosit za delo. Ko je delal nekaj dni, se je včeraj nenadoma napotil k svojemu gospodarju, čigar posestvo leži tik ob državni meji. Nastal je prepir, med katerim je vzel Rus posestniku, ki se je pravkar bril, britev iz rok in mu z močnim zamahom prerezal grlo. Posestnik, ki se je zgrudil v mlaki krvi na tla, je bil v nekaj trenutkih mrtev zaradi popolne izkrvavitve, ker mu je nasilni Rus prerezal žilo odvodnico na vratu. Po opisu zločinca, ki so ga avstrijske oblasti že prijale, sumi mariborska policija, da je ubijalec identičen z nekim Vasiljem Radinom, enookim ruskim beguncem, ki je bil pred dnevi zaprt zaradi suma neke tatvine v Hočah pri mariborski policiji in ki je bil izgnan kot nadležen tujec v Avstrijo.

V znamenju alkohola in kola. Včeraj popoldne je nastal hud prepir v veži neke hiše na Aleksandrovi cesti v Studencih. Med preprirom je dobil 31-letni delavec Franc Vodrač tako močan udarec s kolom na glavo, da je obležal nezavesten na tleh in so ga morali mariborski reševalci s svojim avtomobilom prepeljati v bolnišnico.

Ljubezniv soročnik. V tukajšnjo bolnišnico je bil pripeljan na zdravljenje 32-letni Alojzij Zafošnik iz Zgornje Velke, ki ga je pretepel neki njegov ožji soročnik tako divje, da mu je skoraj razbil lobanjo. Z zadevo se bo še bavilo sodišče.

Poskušen samomor. Predsinočnim okrog 20.30 je skočil v Dravo pod velikim državnim mostom brezposelni delavec Jožef P. iz Zagorja, hoteč se utopiti. K sreči so neki sosede opazili njegovo namero in ga s pomočjo čolna spravili na suho. P. je pri zaslišanju izjavil, da ga je gnala v smrt beda in brezposelnost.

Strelna povzročila požar. Včeraj popoldne okrog 15. ure je divjala huda nevihta nad Slov. goricami. Nenadoma je udarila strelna v gospodarsko poslopje posestnika Satla v Iljašovcih pri Ljutomeru in ga zažgala. Popolnoma sta zgorela hlev in drvarnica ter znaša škoda 20.000 Din. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Križevcev in drugih krajev ter obvarovali stanovanjsko poslopje enake usode.

Iznenadena vlomilca. V neki hiši v Can karjevi ulici je srečala predvčerašnjim popoldne ga. Karolina Stekljeva dva neznanca moška, ki sta nosila več težkih kovčegov. Sluteč, da z neznančema ni vse v redu je ga. poklicala hišnika, ki je hotel neznanca prijeti. Ta pa sta izpuštila kovčega na tla in pobegnili brez sledu. Pri pregledovanju kovčegov se je ugotovilo, da sta neznanca vlomila na podstrežje omenjene hiše in pobrala razne predmete, ki so jih imele shranjene stranke na podstrežju.

Pri obledeli sivorumenkast barvi kože, motnih očeh, slabem počutku, zmanjšani delovni moči, duševni depresiji, težkih sanjah, žledčnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni bolezni je pametno, da izpijete nekaj dni zaporedoma vsako jutro na tešče kozareček naravne Franc Jožefove grenčice.

Pri lenivosti črevesa, boleznih jeter in žolča, odebelelosti in protinu, katarju žolčca in črevesja, obolenjih danke odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica zastajanje v trebušnih organih hitro in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišnicah uče, da uravnava »Franz Josefova« voda izborna delovanje črevesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Vlomna tatvina pri belem dnevu. Včeraj dopoldne med 5. in 12. uro se je splazil skozi odprto okno v stanovanje mešarja g. Franca Viherja v Taborski ulici št. 13 neznan tat, ki je vlomil v zaklenjeno omaro in odnesel železno ročno omaro, zlato moško uro z zlato verižico, vredno 3600 Din, dve hranilni knjižici, in sicer Posojilnice v Narodnem domu z vlogo 21.000 Din in Jugoslovanske hranilnice na Kralja Petra trgu z vlogo 8000 Din, dalje dve srečki Rdečega križa, glaseči se na Viherjevo ime, 129 Din vredno moško srajco, 500 Din vredno moško srebrno uro, 350 Din vredno niklasto moško uro in 45 Din vredno srebrno verižico. Vlomilec je moral razmere dobro poznati, ker je vedel, da je v tem času Viher zaposlen pri svoji stolnici na trgu.

Ukradeno motorno kolo. Tovarnarju Antonu Morocuttiju je ukradel neznan tat v pretekli noči z dvorišča hiše v Stolni ulici št. 5 motorno kolo znamke »Puch« z evidenčno številko 2-473, vredno 10.000 Din.

Razkrita tatvina v železniški delavnici. Nočni čuvaj v delavnicah državnih železnic v Studencih Valentin Repolšek je med vestnim izvrševanjem svojega poklica našel v travi pri plotu ob novih delavniških objektih 16 novih železnih drogov, težkih okrog 120 kg in vrednih 468 Din, ki jih je nekdo izmaknil iz železniškega skladišča in si jih pripravil, da jih odnese in proda. Železo je bilo vrnjeno v železniško skladišče, tatu pa išče policija.

Nepreviden avtomobilist. V soboto popoldne je zavozil s svojim lahkim tovornim avtomobilom na Glavnem trgu pri električni uri v kolo Štefana Franka, trgovskega vajenca iz Studencev, trgovec Franc L. s Kralja Petra trga in ga podrl na tla. Pri tem Frank k sreči ni zadobil nobenih poškodb, pač pa je bilo popolnoma zdrobljeno zadnje kolo. Neprevidni trgovec je takoj obljubil poravnati povzročeno škodo, s čimer se je zadeva že na policiji mirno likvidirala.

Nesreča ne počiva. Predvčerašnjim je padla 45-letna žena stavbinskega mojstra Jera Bogičeva pri Sv. Ani v Slov. goricah tako nesrečno, da je zadobila nevarne poškodbe na glavi. Pri delu je padel 33-letni električar Viljem Höchtl iz Koseskega ulice globoko na tla in si zlomil desno nogo. Onemogla se je zgrudila včeraj na cesti 23-letna delavka Jožefa Baumanova iz Kralja Matjaža ulice in so ji morali pomagati kvišku na pomoč poklicani reševalci. Zaradi starosti onemoglosti je obležala sinoči na cesti 63-letna brezposelna in brezstanovajska Marija Krogova. Vse omenjene so prepeljali reševalci v bolnišnico.

Na reševalni postaji je prejel včeraj dopoldne potrebno prvo pomoč 24letni delavec Anton Bračko iz Dravske ulice, ki se je obširno poškodoval na obrazu. Prav tako so pomagali reševalci 11-letnemu učencu Vilku Rechbauerju z Jelačičevega trga, ki ga je med igro popadel pes in mu iztrgal iz prsi kos mesa.

Plezanje na drevje je nevarno. Predvčerašnjim je padla z drevesa 7-letna posestnikova hči Stanislava Viherjeva iz Spodnjih Hoč in si zlomila levo roko. Na enak način se je ponesrečil 24-letni posestnikov sin Martin Šumenjak iz Jarebine, ki si je zlomil desno ključnico. Oba se zdravita v mariborski bolnišnici.

Konj je udaril s kopitom 17-letnega pastirja Avgusta Žunka iz Šotne pri Mariboru tako močno v desno nogo, da mu jo je nevarno poškodoval. Žunka so prepeljali v bolnišnico.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 17.6 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 16.7 stopinj C; barometer je kazal pri 20.6 stopinjah 741.3, reduciran na ničlo pa 738.8; relativna vlaga 84; od včeraj na danes je padlo 12.3 mm dežja. Vreme je tiho in jasno.

Službene obleke davčnih eksekutorjev. Finančni minister je predpisal glede službenih oblek začasni in stalni davčni eksekutorji naslednji pravilnik: Začasni ali stalni davčni eksekutorji za pobiranje davkov ali za delo v pisarnah morajo nositi službeno obleko, ki obstoja iz bluze z navzdol zavijanem ovratnikom in iz hlače vojaškega kroja, blaga in barve. Na glavi nosijo šajkačo po vojaškem kroju brez senčnika. Na desnem rokavu nad komolcem mora biti vшит državni grb na zeleni podlagi. Obenem morajo imeti davčni eksekutorji vedno s seboj predpisano uradno legitimacijo. Vsi v poštev prihajajoči eksekutorji se morajo uniformirati najpozneje v roku 3 mesecev po uveljavitvi tega pravilnika, oziroma njegovi razglasitvi v »Službenih novinah«.

Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Mariboru. Gospodje tovariši upokojenci! Tovariši smo in ostanemo! Vsi imamo skupno vez — upokojenstvo — vez, ki nas vse žive dni več ne zapusti! Vsi občutimo težo časov, silo razmer, ki nam prete s pogubo, ako ostanemo osamljeni v gospodarski in moralni stiski današnjih dni. Zato smo si osnovali društvo, da zberemo vse produktivne moči, kar jih je še v nas starih, v kot postavljenih grčah, v pomoč in podporo vseh nas in vsakogar izmed nas. Kajti nihče ne more reči: »Jaz društva ne rabim in ga ne bom rabil!« Danes ga morda res ne rabiš, a pride nesreča, in rabil ga boš sam, ali pa najnujnejše tvoji dragi. Takrat boš vedel, ali bodo vedeli ceniti tovarištvo, skupnost, društvo upokojencev! Sicer tudi v društvu ne moremo doseči vsega, kar si vsi želimo, ne vsega, kar si vsak posebej želi in potrebuje. Vendar imamo priliko v mnogih primerih pomagati in lajšati stiske in zadrege tovarišev, dasi nas je v društvu doslej le 412. To delovanje na gospodarskem polju (ugodnosti pri zdravnikih, odvetnikih, obrtnikih, trgovcih, v kopališčih in zdraviliščih itd.), v najnujnejši sili tudi gmotna podpora, in pri oblastih bo tem lažje, čim več nas bo, ako se zbere v društvu vseh 2—3.000 državnih upokojencev, upokojenk in sirot, kar jih je v Mariboru in okolici. Posamezniki smo skoraj ničle, zgolj nemo v vrvenju življenja; združeni pa bomo predstavljali faktor, ki se bo moral povsod upoštevati. Zato pristopite vsi, ki ste niste člani! Kajti človek osamljen le v smrti je, življenje, stremljenje družni vse! Mesečna članarina po 1 dinar se polletno vnaprej plačuje ob sobotah od 16. do 18. ure v Cankarjevi sobi Nabavljalne zadruge na Rotovškem trgu. Pri tajništvu v Vrbanovi ul. 59 se dajejo tudi vsa potrebna pojasnila.

Ceste se izboljšujejo. Dela na novi Pohorski cesti se zopet z vso vneto nadaljujejo in je upati, da bo nova cesta letos dokončana do Legvanske ravne, ki leži le malo nižje pod Mariborsko kočo. Dokončuje se tudi gradnja takozvane Lipovškovce ceste pri Sv. Petru pri Mariboru, ki bo vezala novo cesto Sv. Peter — Ložane, kjer so veliki kamnolomi z izbornim gramozom za posipanje cest. Po tej cesti bo tudi omogočen izletnikom lažji dostop na Hum, ki je znan kot prvovrstna razgledna točka.

Ptuj

Smrt nemškega dijaka. Pred dnevi je prispela v Jugoslavijo skupina dijakov iz Nemčije, ki je v soboto šla peš iz Ma-

ribora v Ptuj. Pri Vurberku so se dijaki kopali, pri tem se je pa utopil 18letni Dietrich Hermannija. Tovariši so o tem obvestili oblasti v Ptuj. Truplo nesrečnega mladeniča še niso našli.

Redno poslovanje katastrskega geometra v katastrski občini Ptuj se bo vršilo v torek 24. tm. ob 14. uri, in sicer po določenem načrtu.

Med Sv. Miklavžem in Sv. Janžem je na cesti toliko prahu, da se je bati avtomobilskih nesreč.

Grozna smrt. V soboto je 77letni posestnik Blaž Prosenjak iz Dornave odvedel na sprehod poldrugo leto staro žrebe. Vrv, na kateri je bilo privezano, si je privezal k roki, kar je postalo ugodno. Žrebe se je splašilo in ga vlačilo četrte ure za seboj. Ko so ga ljudje rešili, je bil že v agoniji in je čez eno uro umrl.

Sport

Lep uspeh SK Železničarja

Prvak Bukarešte CFR Bucuresti poražen! Odlična igra Mariborčanov. 700 gledalcev

SK Železničar:CFR Bucuresti 7:4 (2:3).

SK Železničar se je s svojo včerajšnjo zmago rehabilitiral. Pri vsem tem je treba takoj pibiti, da je zmaga domačih neoporečena, in če je kje na mestu ocena »zaslužena zmaga«, je gotovo tukaj. Moštvo modro-črnih je svojim pristašem serviralo ugodno, nadvse prijetno presenečenje, hkrati pa je napravilo mariborskemu nogometu neprecenljivo uslugo. Dasi ni po zadnjih neuspehih tega od železničarskega moštva nihče pričakoval, se je vendar zgodilo, in vzlic prognozam, ki SK Železničarju niso dajale, razumljivo, prav nobenih šans.

Točno ob napovedanem času so prišli na teren gosti: Teimer, Rosculeti, Milaky, Radu, Kuedan, Ronai, Stanesco, Vintila, Chiroiu, Ciroiu, Barbu, Atila.

Njim so sledili domači: Jandl, Wagner, Frangeš 3, Efferl, Frangeš 2, Škof, Ronjak, Pavlin, Pezdliček 1, Konrad, Pezdliček 2.

V splošnem se je postava SK Železničarja izvrstno obnesla. Tako je bila povsem na mestu ožja obramba, zlasti oba branilca, ki nista dala nasprotnemu napadu, da bi prišel do strela. Jandl ga je sicer malo polomil pri drugem in tretjem голу, sicer pa je delal dobro in zanesljivo. Poleg obramb sta bili izraziti še obe krili (v prvi vrsti Ronjak), ki sta neumorno prenašali situacijo na nasprotnikovo polovico. Krilska vrsta je bila v ce-

loti nasprotni vidno nadmočna. Defenzivno so igrali halfi zelo požrtvovalno in tako zelo uspešno priskočili obrambi na pomoč. Notranji trio je bil včeraj odličen. Napad kot celota je delal sicer koristno, nevarnejša in uspešnejša pa je bila desna stran Ronjak, Pavlin.

Moštvo CFR Bucuresti prav za prav ni popolnoma zadostilo pričakovanjem in je v celoti zapustilo pač manj ugodnega vtisa. V prvem polčasu je domače moštvo še nekoliko nadkriljevalo v pogledu taktične igre, v drugem polčasu pa so bili domačini v absolutni premoči. Gosti so predvajali prizemno igro kratkih pasov, s katerimi so v polju dominirali, v kazenskem prostoru pa so se igralci izkazali kot zelo slabi nogometaši. Krilska vrsta kakor ožja obramba nista bili prvo vrstni, zlasti obramba ne, ki se ni znala pravilno plasirati.

Domači so zaigrali sveže in pogumno. Od vsega početka so vzeli stvar z resne strani. Po prvih trenutkih nervoznosti se je moštvo znašlo, napad se je vrstil za napadom. In pridno so streljali! Teren je bil po prejšnjem naliu osvežen, idealen za nogometno borbo, vendar se igra ni hotela razviti. Žoga ni šla od moža do moža; često je bilo treba teči za njo. Podajanje je netočno, obe strani grešita. Počasi se izčim premoč Železničarja, ki traja kakih 20 minut. Gosti tudi prihajajo

v drugo polovico, povzpnejo se celo do nekaj nevarnih napadov, v splošnem pa so dominirali domačini. V prvem polčasu so bili dani pogoji za močno igro, toda v tem pogledu je zadovoljila enajstotica SK Železničarja, dočim so gosti predvedli nogomet, v katerem nista prav nič prišli do veljave niti rutina niti borbenost, pa tudi ne tehnična premoč ali volja do uspeha.

V drugem polčasu pa so se domačini povzpeli do redke odločnosti. Moštvo je dalo vse iz sebe, da odloči borbo v svoj prid. V tem delu igre so nad nasprotnikom pravladovali ne samo taktično, ker so mnogo bolj forsirali igro po krilih, temveč tudi v startu, v elanu in borbenosti. Če bi bili že po poteku igre v prvem polčasu zaslužili prednost pred gosti v rezultatu, so si pa to z neutrudljivim delom v drugem polčasu pošteno in po vseh pravih priborili.

Sodil je g. Nemeš v splošnem dobro. V predtekmi je rezerva SK Železničarja porazila rezervo ISSK Mariboras 5:2 (2:2) ter si s tem priborila pokal MO, ki ga je zmagovalcem izročil tajnik g. Fišer.

Ostale nogometne tekme.

Čakovec: Čakovečki SK:SK Elan (Novo mesto) 6:0 (1:0). Kvalifikacijska tekma za vstop v podzvezno ligo.

Zagreb: Viktorija:SK Split 2:1 (2:0). Prva tekma za vstop v državno ligo.

Beograd: Reprezentanca Egipta:SK Jugoslavija 1:0 (0:0).

Lahkoatletski miting SK Železničarja.

V soboto popoldne in v nedeljo je priredil SK Železničar na igrišču SK Rapida lahkoatletsko tekmovanje v olimpijskem desetboju in juniorskem petoboju za prvenstvo mesta Maribora.

Rezultati desetboja so bili naslednji: 1. Ferkovič (Hašk) 4559.17 točk; 2. Muhvič (Hašk) 4173.46; 3. Fika (Maraton) 4149.86; 4. Požar (Železničar) 4031.92; 5. Jeglič (Rapid) 3974.35; 6. Ogrizek (Rapid) 3596.75; 7. Klevec (Maraton) 3337.13; 8. Venuti (Železničar) 3118.05 točk.

V juniorskem petoboju je zasedel prvo mesto Muhleisen (Rapid) z 2922.7 točkami, drugi je bil Perme (Železničar), tretji Glavnik (Hirja).

SK Železničar, težkoatletska sekcija.

Sestanek članstva bo v torek 25. tm. v deški ljudski šoli na Ruški cesti. Zaradi približujočega se javnega nastopa je z deležba strogo obvezna. Novi člani se sprejemajo v torek in sredo, vsakokrat od 19. do 20. ure v telovadnici.

Maurice Decobra:

Salomonska sodba

Poznal sem v mestecu Ferten-Brisu sodnika, ki je bil prekanjen kakor lisica. Na stotine milj okrog se je govorilo s pohvalo o njegovih sijajno obrazloženih in pravičnih razsodbah. S pravo angelsko potrpežljivostjo je stranke najprej samo poslušal, potem se jim je po očetovsko nasmehnil in z največjo ravnodušnostjo izrekel razsodbo.

Pisal se je Satournien Labredel in je imel to nedolžno zabavo, da je zbiral pipe, porabljen poštne znamke in žuželke. V svojih prostih urah ni sicer zlagal pesmi, ali vendar je pisal globoko študijo o zgodovini vplivnosti v poslednjih štirih stoletjih.

Neki večer nam je pri večerji, ki jo je dal baron de Hichtreu na čast svojim lovskim tovarišem, povedal tole zgodbo:

»Lani — bilo je v torek pred svetim Janezom — sem imel več obravnav. Izpočetka je bilo vse precej dolgočasno, ker so bile na dnevnem redu same brezpomembne reči, katerih sem se hotel čimprej otresti. Potem je poklical zapisnikar dve drugi stranki, eden se je pisal Mache note in je bil zakupnik nekega posestva, drugi Balotine, je bil živinski trgovec. Mache note je bil močan človek z rdečimi lici, zmršeno brado in gostimi obrvmi. Balotine pa je bil zviti Normandec, suh kakor trska, z mišjim obrazom.

Najprej sem dal besedo Machenotu. On je zamrmral nekaj nerazumljivega med mojo sodno mizo, zavrtel nekajkrat svo-

jo kapo med svojimi debelimi prsti in je začel:

»Gospod direktor!«

Rekel sem mu, da nisem direktor, ampak sodnik. On se je zmedel, zahrkal in začel iznova:

»Gospod direktor pravde, jaz vam natanko obrazložim, kako je s to zadevo.« Izkašljaj se je, si otrl znoj s čela in nadaljeval:

»Torej, ta svinja tu mi je prodal tele, ki sem mu ga plačal, zdaj pa trdi...«

Prekinil sem ga precej strogo:

Dragi prijatelj, v tej dvorani ne sme nihče nikogar nazivati svinjo. Izrazite se jasno, ali brez nepotrebnih žalitev! Nadaljujte!

»Gospod direktor... to ni nobena žalitev, če imenujem svinjo takšnega ničvredneža, ki se je predrznil...«

Če boste nadaljevali na ta način, vam bom moral odvzeti besedo.

»Oprostite gospod direktor, ali nemojte mi je brzdati jezo. Torej... Kaj sem že hotel reči... Kupil sem od njega tele za sto in deset frankov. Potem, ko sva se pogodila, sem mu dejal: Dragi moj prijatelj, bodi tako dober in odženi tele na moje dvorišče. Nato sem mu izplačal njegovih sto in deset frankov v srebrnih petakah. On mi je odgovoril: To ti bom že storil in je prignal tele na dvorišče in mi rekel: E, zdaj pa, dragi prijatelj, izplačaj mi sto in deset frankov! Jaz sem ga zavrnil: Dragi moj, ti si pijan ali pa hočeš briti norce iz mene. Plačal sem ti že na sejmju. On mi odgovori: Kaj žlobudraš? Meni se zdi, da si pijan... Plačal mi nisi niti počenega groša. Daj mi

takoj mojih sto in deset frankov, ali pa požnem tele zopet domov. Torej, zdaj vprašam jaz, gospod direktor, ali me more ta svinja, ta lopov, ta razbojnik prisiliti, da plačam dvakrat eno in isto tele. Ta svi...«

Ali imate priče?

»Priče!?... Nimam... Nimam prič... Čemu neki? Kaj je človeku, kadar kupi tele, potrebno, da ima dve priči... Morda še davkarja?... In povrh tega še popa?...«

Obrnil sem se k svinjskemu trgovcu: Balotine... Slišali ste, kaj pravi tožnik. Ali ste ali niste prejeli od njega denarja? Morate priseči, da ste govorili resnico!

Balotine vstane, dvigne desnico in zakliče:

»On je lažnik... Največji lažnik, gospod sodnik. Nisem prejel od njega niti prebite pare!«

Vi to torej odločno tajite?

»Da... Odločno tajim!« Zakupnik skoči in zavpije:

»Oh... Ta svinja, ta slehar, ta...«

»Oh... Ta svinja, ta slepar, ta...«

stranki, da se vrneta na svoja mesta, potem sem se pa obrnil k poslušalcem: Stvar je jasna... Mache notova tožba zoper Balotina ne more prodrati, ker on nima prič... Ali Mache note dela namie vtis poštenjaka in v svoji duši sem prepričan, da izgubi on pri tej stvari sto in deset frankov. On ima torej pravico na majhno odškodnino in jaz predlagam, da priredimo zanj zbirko. Jaz dam prvih deset frankov... Kaj pa vi, Balotine? Ali boste tudi vi tako brezsrčni in brezduš-

ni, da bi za svojega nasprotnika ne žrtvovali enega franka ali dva?

Živinski trgovec je vstal in brž odgovoril:

»Gospod sodnik... Nočem biti manj plemenit od vas... Tu imate dve petaci.«

Vzel sem srebrnjake, ju pogledal enkrat, potem še enkrat, ju ogrebel z nolitom palca, ju še enkrat ogledal na dlani, potem pa sem ošinil Balotina z ostrim pogledom in mu zaklical:

Kaj! Vi se drznete celo na sodišču izdajati v promet ponarejen denar?

»Ponarejen denar... Ponarejen denar?« je zamrmral Balotine, bled kakor zid.

»Nikar se ne delajte! Vi ste prav, dobro vedeli, da je ta denar ponarejen, da ima prav malo srebra, vse drugo je svinec. Zato mi povejte, kdo vam je ta denar dal, sicer vas pošljem takoj v zapor! Nikar ne pozabite, da je za take zločine določena težka ječa do desetih let!

Balotine se je tresel kakor šiba na vodi. Zamrmral je nekaj nerazumljivih besed, potem se je zdelo, kakor da se hoče za nekaj odločiti, stopil je nekoliko korakov naprej in zaklical:

»Gospod sodnik! Bolje bo, da vam povem resnico... Če že mora kdo v ječo, naj bo to Mache note, ker mi je on dal ta denar za tele.«

Priznate torej, da vam je tožnik tele plačal.

»Priznam... Gospod sodnik... Priznam.«

To mi je dovolj. Odrejam, da vrnete tožniku tele, ker je njegovo. Vi pa vzemite nazaj svoji dve petaci... ki nista ponarejeni. Označil sem ju za takšni samo zato, da bi zvedel resnico.«

Marilj Skafanc

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

39

»Seveda,« je odgovoril Doljan in se zasmel. »Vsaka znanost ima svoje skrivnosti in noben znanstvenik jih rad ne izdaja. Razumem vas popolnoma.«

»Vidite torej, tako je stvar. Iznašli smo snov, ki ne prepušča žarkov, ki jih širi središče zemlje nazven, žarkov, ki ne dopuščajo, da bi katerakoli stvar zapustila naš planet in se svobodno odstranila v vseмирje. Pomislite tudi kaj bi bilo, če bi ti žarki nenadoma prenehali delovati! Vsi ljudje bi popadali z zemlje nekami vsemirje, kjer bi v prostoru brez zraka in toplote umrli. Vse hiše in splohi vse stavbe bi se porušile. Nastala bi strašna nesreča, ki bi uničila ne le vse življenje na zemlji, marveč tudi zemljo samo. Zaradi tega je težnost blagoslov in pogoj za obstoj vsega. Ta težnost pa postane lahko tudi pogubna, zlasti če hočete zgraditi mesto pod morjem. Mi smo rešili to vprašanje na ta način, da smo položili izolirano plast nad stropišča našega mesta. S tem smo odstranili nevarnost, da bi nam množice morske vode uničile naselbino. Pod to plastjo pa nam je težnost neohodno potrebna. Po naših ulicah in trgih, parkih in stanovanjih lahko hodimo prav tako udobno, kakor bi hodili kje po površini zemlje nad oceanom.«

»Čudovita je ta vaša naprava,« je vzkliknil Doljan zamišljeno. »Zanima pa me, do kod sega vpliv vaše izolacije? Če plasti, ki pokrivajo vaše stropišče uničujejo zemeljsko privlačnost nad seboj, potem mora to uničevanje vplivati tudi na vse vodovje do površine in na prostor nad njim?«

»Vaš zaključek je popolnoma logičen,« je menil Nefretitis. »Po naravnih zakonih bi to moralo biti tako. Toda mi smo poskrbeli za drugačno rešitev te zadeve. Veste zakaj?«

»Ne...« je odgovoril Doljan.

»Zaradi tega, da ne bi opozarjali naše ljudi nad gladino oceana. Če bi ladje, ki bi priplule na prostor nad našim mestom opazile, da so izven vpliva zemeljske privlačnosti, bi bila to tako velika senzacija, da bi o njej razpravljali ves svet. Neštete ekspedicije bi se odpravile na to mesto, da razrešijo nečleno uganko in prav nič ni izključeno, da ne bi nekega dne na ta način odkrili naše podmorske skrivnosti. Tega seveda nečemo, zato smo zgradili nad stropiščem teh izoliranih plasti nove naprave, ki zaustavljajo nadaljnje delovanje izlazi. Nad njimi je zemeljska privlačnost popolnoma normalna. To pa zaradi tega, ker se širijo žarki lahko tudi v krivuljah, nekako tako, kakor trdi pri vas profesor Einstein v svoji relativitetni teoriji. Me razumete?«

»Razumem.«

»Vidite, tako smo rešili to vprašanje, z njim vred pa tudi še neko drugo. Znano vam je, da se lahko vsak trenutek dvignemo iz svojega mesta na gladino oceana in odplujemo kamorkoli hočemo. Kako si zamišljate to?«

»Vaša vozila so zavarovana od spodaj s plastmi, ki ne propuščajo magnetičnih žarkov zemeljske privlačnosti,« je dejal Doljan. »Tako ne čutijo teže vodnih plasti, gibljejo se lahko popolnoma svobodno navzgor ali navzdol in to s silno brzino.«

»Vaše mnenje je le deloma točno,« je pojasnil Nefretitis. »Na ta način bi se mogli pač dvigati, ne bi se pa mogli spuščati nazaj v globino. Zaradi tega moramo položiti izolirane plasti na morsko dno pod onim prostorom, ki služi našim vozilom za vračanje v Oceanopolis.«

»Da, da,« je pritrdil Doljan, »na to nisem mislil.«

»Glejte,« je nadaljeval Nefretitis. »Vsako vprašanje se mora proučiti do zadnjih podrobnosti, pa je stvar rešljiva.«

»Na ta način bi se potem lahko tudi dvignili z zemeljske površine v vseмирje na potovanje k mesecu ali planetom?« je menil Doljan.

»Seveda!« je odgovoril Nefretitis.

»Zakaj potem ne zgradite takega vozila?«

»Menite, da ga še nismo zgradili?«

»Ne vem.«

»Zgradili smo ga,« je dejal Nefretitis, toda o tem bomo, dragi doktor, govorili drugič. Veseli me, da sem vam mogel razložiti novo skrivnost našega življenja pod morjem in veselilo me bo, če se še kdaj vidiva.«

Doljan in Soralifis sta se po tem slovesu in Nefretitisa napotila nazaj na ulico, da obiščeta neko predstavo v osrednjem gledališču.

XXIII.

Morajina strast do Doljana je rastla v žgočo bolečino. Kovala je naklepe, kako bi si ga s silo osvojila, ali pa ga uničila. Ker ji vsi dotedanji poskusi niso uspeli, se je naposled odločila za poslednjega. Sklenila je privedi ga s silo k sebi in je zato iskala pomočnikov. Imela je sicer nekaj znancev, ki bi se bili dali morda pregovoriti do sodelovanja pri njenem načrtu, toda popolnoma jim le ni zaupala. V skrajni sili se je spomnila svojega bivšega ljubimca Jafisa, ki se ga je bila že davno naveličala in ga odslovila. Vedela je prav dobro, da mu vsa umetna sredstva niso popolnoma izkoreninila iz srca hrepenenja po njej, zato je bila trdno prepričana, da bo ustregel njeni želji.

»Da, njega bom izbrala,« si je rekla, stopila k brezžičnemu telefonu, ga poiskala in poklicala. Naročila mu je, naj pride nemudoma k njej. Potem se je okopala, mazila z dišavami, oblekla v najlepše oblačilo, sedla v svoji sobi na divan in ga tako pričakovala.

Nestrpno je čakala, kdaj se bodo oglašili njegovi koraki, in ko jih je zaslišala,

mu je zbežala nasproti, ga prišla za oboji in povedla do divana.

»Zakaj si me klicala?« je vzkliknil Jafis razdvojen. »Saj me ne ljubiš, saj si me vrgla od sebe kakor stvar, ki je več ne potrebuješ...«

»Zakaj govoriš tako?« je vzkliknila Moraja z narejeno užaljenostjo. »Si mar že pozabil na vse tiste lepe in sladke ure najine ljubezni? Se jih ne spominjaš več?«

»Spominjam...« je vzkliknil Jafis, »toda bile so nekoč in jih ni več. Koliko sem pretrpel! Bi rada spet obnovila moje staro trpljenje? Bi me rada zopet mučila?«

»Nikakor. Poklicala sem te, da te poprosim odpuščanja. Glej, dragi, saj sama ne vem, zakaj sem se te ogibala. Moja ljubezen še ni ugasnila. Krotila sem jo nalašč, ker sem se bala, da bi naju upropastila. Tebi v korist sem ti skušala izruti iz srca misli name. Sedaj sem pa uvidela, da to ni mogoče, da me ti še ljubiš in da ljubim tudi jaz še tebe. Mi odpustiš?«

Pri teh besedah se je Moraja strastno oklenila Jafisa, pritisnila ga k sebi in posadila na divan.

»Glej,« je dejal Jafis, »neskončna je bila moja muka preden sem ti zopet priboril mir srca. Ti pač ne veš, kako strašno so bile one noči, ko sem besnel od hrepenenja po tebi. Oprosti mi, če ti po vsem tem ne paupam...«

»Torej mi ne odpustiš?«

»Pusti mi mir, ki sem si ga tako težko priboril!«

»Samo odpuščanja te prosim.«

»Čemu ti bo?«

»Ker me peče vest.«

»Tebe?«

»Da. Sedaj vem, da nisem ravnala prav.«

»Ne zaupam ti.«

»Jaz pa hočem, da mi zaupaš, hočem, da mi odpustiš in da me zopet ljubiš.«

»Odpuščam ti, ako hočeš, toda ljubiti te ne maram več.«

(Dalje prihodnjik.)

Spominjajte se CMD

Zakonska zgodba iz Avstralije

Ločitev zakona zaradi »desetih ženskih zapovedi«

V Novem Južnem Walesu je prišlo pred nekaj tedni do neke zelo čudne in nenavadne pravde za ločitev zakona, ki je imela naslednjo zgodovino:

Neka mlada Angležinja Anny Gascatova, ki se je s svojimi starši izselila v Avstralijo, je spoznala v Sidneju nekega Nemca, s katerim se je kmalu nato tudi poročila. Toda že nekaj tednov po poroki je mož zahteval ločitev zakona z motivacijo, da nikakor ne more živeti z ženo, ki ima v svojem stanovanju na steni v okvirju in pod steklom »deset zapovedi«, ki si jih je izmislila sama. Mladi razžaljeni mož je prinesel te zapovedi v zlatem okvirju tudi na sodišče k razpravi. Sodniki so z zanimanjem prebrali »deset zapovedi ženskega Mojzesa«.

1. Prosim, bodi vedno obziren napram svoji ženi.

2. Nikdar me ne smatraj za svojo igraro ali delovno žival.

3. Pusti tudi meni nekaj prostega časa.

4. Kadar odhajaš z doma, mi vedno povej, kdaj se boš vrnil.

5. Vedno mi povej, kam greš.

6. Če se ti na meni nekaj ne dopade, ne kritiziraj me v navzočnosti drugih.

7. Kadar od mene česa želiš, pokliči me vedno po imenu in ne kriči »Halo!«

8. Ne govori slabo o svojih prijateljih.

9. Puščaj mi vedno nekaj denarja, za katerega pa nikoli ne zahtevaj obračun.

10. Prosim te, da ne loputaš z vrati, kadar ti nekaj ni všeč, temveč se mirno pogovori z menoj.

Na sodniško vprašanje je žena izjavila, da je hotela s temi zapovedmi absolutno le dobro in da ni slutila, da se bo čutil njen mož užaljenega zaradi teh njenih »skromnih« želja. Ta svoj »zakonik« je dala le zato v okvir in ga pribila na steno, ker je bila prepričana, da bo to najboljša podlaga za dober in srečen zakon. Ker pa je njen mož tako napačno razumel njene namene, je tudi ona izgubila upanje na bodoče mirno zakonsko sožitje in zato pristaja naložitev zakona. Tako je bil ta zakon zaradi desetih ženskih zapovedi sporazumno ločen.

V smrt, da ohrani rekord.

V Budimpešti je vzbudil silno senzacijo nenaden samomor madžarskega plavca rekorderja Emeriha Hella, ki se je šele pred kratkim vrnil od vojakov. Heller si je pognal kroglo v glavo v strahu, da mu neki drugi madžarski sportnik ne bi odnesel njegovih plavalnih rekordov.

Zverinski zločin radi nekaj stotakov.

Na polju blizu Neutre na Češkoslovaškem so bili najdeni ostanki nekega sežganega trupla. Oblasti so uvedle preiskavo in kmalu razkrile grozen in res zverinski zločin. Kmet Stefan Bečka je prodal pred dnevi kravo na sejmu za 1.600 Kč. Na povratku domov se mu je pridružil nje gov sosed Josip Durak, ki je povabil Bečko k sebi na večerjo. Ko je Durakova žena odvedla otroke v drugo sobo, je planil Durak zahrbtno z nožem na Bečko in ga z nekaj sunki umoril. Nato je s pomočjo žene truplo razsekal na manjše kose in jih sežgal v štedilniku. Zgodilo pa se je, da vsi ostanki nesrečnega Bečke niso hoteli popolnoma zgoreti. Zato sta jih Du-

rakova zopet potegnili iz štedilnika in jih z glavo ter trupom vred zakopala v plitvo zemljo na svoji njivi, kjer so jih oblasti tudi našle. Durakova sta svoj zločin, ki sta ga izvršila v pohlepu po 1.600 kronah, priznala.

320 nesreč v enem dnevu.

O priliki svečanih proslav praznika ameriške neodvisnosti je bilo zabeleženih samo v New Yorku 27 smrtnih nesreč. Pri slavnostnih prireditvah v ameriških mestih so zahtevale razne nesreče, večnoma prometne, 320 človeških žrtev od teh 84 smrtnih.

Postelja in kompas.

»Ta dva pač nimata nič skupnega!« poročate. Slavni romanopisec Charles Dickens pa ni tega trdil. Ko je potoval, je imel vedno s seboj kompas. Ako ni bila postelja obrnjena od severa proti jugu, ni maral na njo ležati. Bodisi da je spal v hotelu ali pri kakem prijatelju, vsod je z matematično natančnostjo do ločil s svojim kompasom lego in potem so mu morali posteljo tako postaviti, da cer ni legel najo.

Življenske uspehe

Vam pove, bistrovidni psihografolog

KARMAH

hotel »Zamorc« Maribor.

3696

Odgovarja na došlo korespondenco. Obiske sprejema od 9.—12. in 2.—7.

Ostane v Mariboru samo do 5. avgusta.

Mali oglasi

Razno

MARTIN SAFRAN.

sobo-, črkoslikar, pleskar in ličar, Maribor, Slovenska ul. 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 1664

KOLJE

za paradižnike, vrtnice in trto, 5 komadov za 1 Din, prodaja Gnilšek, Razlagova 25. 2683

RADI OPUSTITVE TRGO.

VINE oblastveno dovoljena razprodaja. L. Ornik, Koroska cesta 9. Izrabite to izredno prilagodnost! 2307

Službo dobi

DEKLE.

pridno in pošteno, ki zna samostojno kuhati in nekaj šivati se sprejme s 1. avgustom k dvema osebama. Naslov v upravi lista. 5006

GOSPODINJA

za vsa opravila v prvovrstni hiši vdovca brez otrok se sprejme. Pojasnila, Gosposka ulica 46/6 od 8. do pol 10. ure. 2606

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Stanovanje

IŠČEM DVOSOBNO, KOMFORTNO STANOVANJE. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Samo dve osebi«. 2695

Prodaj

PARCELO PRODAM na knjižo Mestne hranilnice in dve novi kompletni okni 80x150. Radvanjska cesta 48. 2694

Fini

pisemski papir

v največji izbiri v knjigarni in papirnici

Tiskovne zadrage Maribor Alekšandrova cesta 13

Tarzan II. del je izšel

Dobite ga v upravi »Jutra« in »Večernika« Maribor, Gosposka ul. 11

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru